

פרוטוקול מס' 2/60

סישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', י"ז בסיון תשס"ו-55.6.7 בשעה 08.30.

השתתפו: ס. אונא - היו"ר
 י. בד-הודה
 י. בדר
 ד. בר-לב-הא"י
 ס. בנין
 ז. ורהפטיג
 נ. חת
 ע. סימון
 י. קליבנוב
 ח. דובין
 ר. שרי

נ. שרון

נעדרו: נ. אזניה
 ע. אסף
 ע. איכילוב
 י. הררי
 ש. הלל
 ת. סובי
 י. כסה
 ש. לורנץ
 ס. סנה
 ס. קסיס
 י. שפירא
 א. תבורי

סוזמניס: ח. כהן - היועץ המשפטי
 א. ידן - המשנה ליועץ המשפטי
 ס. אלון - סגן היועץ המשפטי

סדר-היום: 1. חוק הבחירות לעיריות (הוראות שעה) (מס' 2)
 2. חוק הגנת הדייר (חלק ב').

אני פותח את הישיבה.

ביו"ר ס. אונא:

חוק הבחירות לעיריות (הוראות שעה) (מס' 2).

ח. רובין: אני מציע כי נקבל החלטה לפנות לשר הפנים בהמלצה שבנוגע לערעור על פנקסי הבוחרים יתקין תקנות אשר לפיהן יחולו אותם השינויים שחלים על-פי חוק זה לגבי העיריות, גם על סעצות מקומיות. אני מציע גם שהיו"ר יודיע על כך מעל במת הכנסת.

הצעת ח. רובין נתקבלה.

7.6.55

חוק הבחירות לעיריות (הוראות שעה)
(מס' 2).

סעיף 1.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף 2.

א. ידיו: תיקון תקופת המיועדת להגשת ערעורים ותיאום בענין זה בין הבחירות לעיריות ולכנסת כבר נעשה בחוק הראשון, בתיקון סעיף-קטן (ב). אך לא נעשתה התאמה בנוגע לאי-תלותם של ערעורים בפניה קודמת לוועדת הבחירות.

ח. רובין: לפי המצב החקיקי המועד האחרון להגשת הערעורים הוא היום ה-43 לפני הבחירות. בינתיים האריכה ועדת הבחירות המרכזית את הזמן הזה בארבעה ימים. אני מציע להתאים זאת גם בבחירות לעיריות ולתקן את סעיף-קטן (ב) בכיוון זה.

היו"ר ס. אונג: האם ועדת הבחירות המרכזית כבר אישרה את ההארכה הזאת.

ד. בר-רב-האי: כן.

א. ידיו: הייתי מציע להאריך את המועד באותו זמן שעליו החליטה ועדת הבחירות המרכזית לגבי הכנסת.

י. בר-יהודה: במקום תאריך הייתי מציע לכתוב "לא יאוחר מאשר היום אשר עליו החליטה ועדת הבחירות המרכזית לגבי הבחירות לכנסת", מאחר שזה מסילא דק לבחירות הקרובות.

בסעיף-קטן (ד) נאמר: "הערעור יוגש ויתברר בצורת בקשה בדרך המרצה". פירוש הובר שכמעט ולא יהיו ערעורים. אני מציע שלצורך הבחירות האלה גם סעיף-קטן (ד) יושנה למדויק שקבענו בענין זה לגבי הבחירות לכנסת.

א. ידיו: שר המשפטים כבר פירסם בינתיים בקובץ התקנות תקנות-דיון האבטחה כע לגבי המרצה הנזכרת בסעיף 17(ד)(1) אין צורך בהגשת הצהרה בשבועה אלא אם כן הנקטה מכוונת למחיקתו של שם של אדם אחר מרשימת הבחורים.

הוחלט: 1. לקבל את סעיף 2(1) ללא שינוי.

2. להוסיף בסעיף 2 סעיף-קטן הבא לתקן את סעיף 17(ב): במקום "עד היום ה-43" יהיה "עד היום ה-39".

ד. בר-רב-האי: יש לתקן בהתאם לזה גם את תאריך סתן פסקי-הדין.

א. ידיו: בסעיף 17(ה) נאמר: "עד היום ה-20 לפני הבחירות". אני חושב שזה מספיק, ואין צורך לתקן זאת.

א. ידין: בענין סעיף-קטן 2(2), בחוק הבחירות לכנסת (תיקון) מופיע נוסח אחר, וכדאי שהנוסח יהיה אחיד.

הוחלט: לקבל את ההצעה להשוות את הנוסח בסעיף-קטן 2(2) לנוסח שבחוק הבחירות לכנסת (תיקון).

סעיף 3.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

2. חוק הגנת הדייר (חלק ב').

היו"ר ס. אונא: לפנינו הנוסח שהוכן על-ידי משרד המשפטים בהתאם לתיקונים שהחליטו עליהם.

א. ידין: אני מציע לעבור על סעיפים 14-23, אשר הוועדה לא סיימה את הדיון בהם באותו שלב של שאר הסעיפים, ורק לאחר זאת לעבור על החוק כולו.

סעיף 14.

א. ידין: לאור החלטת הוועדה בסעיף זה, אני רוצה לחזור ולעודד את שאלת ה-6 חודשים. אם ההגדרה של "בן-הזוג הידוע בציבור כבן-זוג" לא תתקבל, אין צורך בהגבלה של ששה חודשים. סעיף 17 אינה קובע כל הגבלה להגדרת "בן-זוג", ואילו בסעיפים 18 ו-19 מופיעות ההגבלות: שבין יחד ושהיו בני-זוג ששה חודשים לפחות.

ב. חת: אני מציע לא להכניס שינוי בענין זה, מפני שעדיין לא ברור איזו גירסה תתקבל בכנסת. חוץ מזה, יש בחוק סעיף המאפשר לבית-המשפט לקצר את הזמנים.

י. בר-יהודה: גם אם נקבל את ההצעה להוסיף "לרשות מי שידוע בציבור כבן-זוג", אין אפשרות של פיקציה, מפני שכדי להיות "הידוע בציבור כבן-זוג" דרוש הרבה יותר משה חודשים. כך אפשרויות של פיקציה יותר קטנות מאשר במקרה של ביטויים על-ידי הרבנות.

ס. אלון: החוק יצא משאיר בענין זה את אותו המצב שהיה בחוק הקיים, אשר גם בו ניתנה תקופה של ששה חודשים, ובית-המשפט היה רשאי מסיבות שימצא לגכון להפחית את התקופה. עד היום לא התעורר חשש שהתקופה הזאת היא בוקשה.

הוחלט: לקבל את ההצעה להשאיר את ההגבלה של ששה חודשים לגבי בני-זוג.

חוק הגנת הדייר (חלק ב').

ב. שטון:

כדי למנוע אי-הבנה, אולי כדאי לאמץ ברורות כי
הכוונה לכך שהם ממשיכים לגור יחד, ולא גרו פעם
סטה חדשים.

ה. כהן:

אפשר לאמץ: "דייר המחזיק בדירה ששימשה מקום מגורים
לו ולבן-זוגו לפחות סטה חדשים יראו כדייר גם את
בן-זוגו כל עוד הדירה מסמסת להם מקום מגורים".

היו"ר ס. אונא:

עלינו להחליט אם אנחנו רוצים לחזור ולדון על
הסעיף הזה, מטעם שכבר החלטנו עליו.

הוחלט: לקבל את ההצעה לחזור ולדון בסעיף מחדש.

ג. חת:

הדבר הזה לא היה בהצעת הממשלה. הצעת הממשלה הייתה
מכוונת להגן על בן-הזוג במקרה שהדייר נפטר,
נפרד ממנו וכד'. מה שהוצע כאן הופך את תורת החוזים שלנו על-פיה,
אני מציע, איפוא, לחזור לנוסח הצעת הממשלה.

ד. בר-רב-האי:

אין אנחנו מעוניינים לחרוג מסגרת התפקידים של
סוף זה. מה שמציעים פה חורג לגמרי מן המסגרת הזאת.
מה שמציעים כאן זה הרבה יותר מאשר הגנה על בן-הזוג מפני פיזור. יש
בעיה ציבורית, של רישום חוזי הסכירות על שם שני הצדדים. אבל אי-אפשר
לקבל זאת כמסקנה אוטומטית מכל חוזה שעושים.

י. קליבנוב:

אני מזהיר מפני הרחבת המסגרת מחוץ למסגרת אשר
לה בועד החוק הזה. לא כאן המקום לפתור שאלות
סוציאליות ומספחתיות. אם בעל-הבית חותם חוזה, הוא רוצה לדעת עם מי יש
לו עניין.

ז. ורבהפטיג:

אני בעד זה שתינתן האפשרות של סיתוף גכסים לבני-
הזוג. אני גם דן עכשיו באפשרות של הכנת כתובה עם
פירוט על סיתוף גכסים של בני-הזוג או חלוקתם.

לבני דירות אין כאן חידוש. אנחנו רק נותנים
גושפנקא חוקית למצב קיים, כי אם שני בני-הזוג גרים בדירה, שניהם דיירים.
אם שניהם מסתמסים בדירה, העברת הדירה על שם שניהם, יש לה רק ערך
פסיכולוגי, על-ידי כך שבן-הזוג מרגיש עצמו שותף. ואפשר להסכים לנתינת
הערך הזה. מה זה משנה לבעל הבית? אין זה ברור ממש כלום. זה רק מביא
להתחייבות סולידארית, ואז הוא יכול לתבוע שכר-דירה משני בני-הזוג.
ההבדל הוא כאן יותר לגבי יחסים בין שני בני הזוג.

א. ידין:

אפשר להוסיף שנוהי התחייבות סולידארית.

ז. ורבהפטיג:

אומרים שעל-ידי כך נפגמת קדושת החוזים. האם זה
נכון? אם אדם מסכים דירה בתנאי שיהיה בה רק הדייר,
אין החוק הזה משנה. אבל כאשר הוא מסכים דירה הוא יודע שהדייר יכניס
אשה ויהיו לו ילדים, וגם הם יהיו דיירים בבית.

ז. מיסון:

אני רוצה להזכיר לחבר הכנסת בר-רב-האי שכאשר
דנו בענין זה, הוא הצביע יחד אתי.

עודכי-הדין בוועדה לא פעם מופיעים כמגנים על
האינטרסים של בעלי-הבתים, ואינם חושבים על הדברים באופן אוריינטטיבי.
עליכם להסתחרר מהרגלים של לפני אלפיים שנה, של שלטון יחד.

אני מבקשת בטעם סיעתי דחיית ההצבעה בענין זה.

י. בר-יהודה:

אני מתפלא על סר חת. בעל-הבית חותם חוזה עם
הדייר כב"כ התא המספחתי. הוא יודע שפרט לדייר
יהיו לו גם דיירים אחרים. לעובדה הזאת, הקליטת למעשה, אנחנו רוצים לתת
גם צורה יורידית. היות ואין אנחנו עושים זאת במקום אחד לגבי כל החוקים,
עלינו להכניס זאת בכל מקום שזה מתעורר. ואינני רואה כל יסוד לחשוב
לקדושת החוזים. אין זה סיך לעבין.

ח. כהן:

אני מסכים עם כל מה שאמר חבר הכנסת ורהפטיג בענין
זה. חברי הוועדה המגנים הגנה חזקה כל כך על בעלי-
הבתים מצד אחד ועל קדושת החוזים מצד שני, שזכאים כי זה הוא אולי הטעיף
היחיד בכל החוק כולו, שבו בזמן שהוא טגן על הדייר, הוא מוסיף גם זכויות
לבעל-הבית: הוא מוסיף לו עוד כתובת. בעל-בתיים נתקלו לא פעם בכך שכאשר
דייר אינו מסלם סכר-דירה ורוצים לעקור את רהיטיו, באה האשה וטוענת כי
הרהיטים הם שלה. אין פה פגיעה בזכויות בעלי-הבתים, אלא זה לטובתם.

א. ירין:

טענן כי אין זה המקום להסדיר את העבין הזה. אני
חושב שזה המקום הגכון. מדברים פה על עניני הגנת
הדייר ביחסים בין בעל-הבית והדיירים, ואין מדברים על יחסים בין בני-
הזוג. באנגליה הצליחו בת-המספט בקושי רב לדחות תביעות של בעל
לפינוי אשתו מן הדירה. כיון שלא היו לה זכויות בדירה. לכן זה סיך
לכאן, כי זה מסדיר את היחסים שהחוק מתכוון להסדיר אותם, קצת בצורה
יותר מוסלמת מאשר עושים זאת מספטים, כפי שהדבר נעשה באנגליה.

הוחלט: לדחות את ההצבעה בענין זה, על פי בקשת
חברת הכנסת ע. מיסון.

טעיף 23.

א. ירין:

הטעיף הזה בא מפני שהיה ספק אם סעיפים 14-22
מתחילים לפעול רק אחרי תום תקופת השכירות או
גם לפני כן. השאלה היא רק איך זה משתלב בדיני הירושה. לגופו של דבר אינני
רואה הכולל בין שתי הגירסות, אבל גירסה א' מביעה את הרעיון בצורה יותר
ברורה.

ב. סטון:

אני רואה סתירה בין הכוונה לתת לאלמנה זכות
בלעדית על הדירה ובין הטעיף הזה, אשר בו כאילו
מסבכים את האלמנה בסיכסוכים עם יורשים אחרים.

א. ירין:

הייתי מציע למחוק את שתי הגירסות.

ח. כהן:

לפי החוק כיום אין טעם זכות ירושה אחרי שתמה תקופת
השכירות. צריך לדעת אם רוצים להפוך זאת לדבר העובד
בירושה או לאו. אני בדעה שזכויות הנאות להגן על דיירים בדירה, על אשה
וילדים של הדייר, אינם חלק מרכוש הדייר ולכן אינן צריכות לעבור בירושה.
לכן אני מציע למחוק את שתי הגירסות.

ב. חת: אם אין חוזה, אין זכויות אשר יכולות לעבור בירושה. אבל במקרה שיש חוזה, הזכויות האלה יכולות לעבור בירושה. אמרנו כי במקרה שיש חוזה והדייר נפטר, אין אבחנו מבטלים את חוק הירושה אגב חוק הגנת הדייר.

היו"ר ס. אונגא: לדעתך, יש צורך להגן על הדייר כלפי בעל-הבית בדיוק כמו שצריך להגן על הדייר כלפי יורשים אחדים.

א. זדין: הסדור על התקופה שלפני תום תקופת החוזה, ואז יש שתי אפשרויות: או להגיד שהעלות של הדייר היא חלק מעזבונו, ואז דיני הירושה יחולו עליה כמו על כל עזבון אחד של הדייר, או להוציא את הדירה מהעזבון, כדבר שאין ליורשים זכות עליו.

הייתי מציע למחוק את שתי הגירסות, ולהשאיר רק את הרישא של הטעיף. אבל אני מתקשה להגיד מה בדיוק תהיינה תוצאות הדבר הזה.

הוחלט: לדחות את ההצבעה בטעיף זה.

הישיבה נבעלה בטעה 10.35.

3385